

การพัฒนาแบบการนิเทศการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยใช้หลักการจัดการความรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

A development of model of supervision and assessment of learning
by the principles of knowledge management for schools under the
Primary Educational Service Area Office in the northeastern region

พัทธนันท์ พูนประสิทธิ์¹/ วิชัย วงษ์ใหญ่²/ จำเริญรัตน์ จิตต์จิรจรรย์³/ สงวนพงศ์ ชวนชม⁴

Pattanan Phoonprasit¹/ WichaiWongyai²/ Chamroenrat Chitchirachan³/ Sa-nguanphong Chuanchom⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างแบบการนิเทศการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้หลักการจัดการความรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2) เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปปฏิบัติในสถานศึกษาการดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 สร้างรูปแบบจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ขั้นตอนที่ 2 ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบจากการประชุมกลุ่มสนทนาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และปรับปรุงรูปแบบให้มีความเหมาะสมขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบความเป็นไปได้ของรูปแบบจากการสอบถามกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 288 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.99 สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาแก้ไขปรับปรุงเป็นแบบการนิเทศการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้หลักการจัดการความรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่สมบูรณ์

¹นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์ดุสิต บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

²รองศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

⁴อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการนิเทศการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้หลักการจัดการความรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและแนวคิด 2) วัตถุประสงค์ 3) สารสำคัญของรูปแบบ ประกอบด้วย วิธีการนิเทศ ภาระงานการนิเทศการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ขั้นตอนการนิเทศโดยใช้หลักการจัดการความรู้ 4) แนวทางสู่การปฏิบัติ 5) บุคลากรนิเทศ 6) การประเมินผล ซึ่งรูปแบบมีความเหมาะสมทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.79$)

2. ความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการนิเทศการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้หลักการจัดการความรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือไปปฏิบัติ โดยภาพรวมทุกองค์ประกอบมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}= 4.34$)

คำสำคัญ : การพัฒนารูปแบบ, การนิเทศภายใน, การวัดและประเมินผลการเรียนรู้, การจัดการความรู้

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to create the model of supervision and assessment of learning by the principles of knowledge management for schools under the primary educational service area office in the northeastern region ; 2) to check the

possibility of the model of supervision and assessment of learning by the principles of knowledge management for schools under of the primary educational service area office in the northeastern region. The research was divided into 3 steps: step 1 to create the model from studying of concept, theory and relevant research and interviews with experts; Step 2 to check the appropriateness by arranging the focus group of the experts and to revise the model; Step 3 to check the possibility of model by questionnaire from the sample of 288 school principals, which was selected by Multi-stage Sampling. The research tool was a questionnaire with the alpha reliability at 0.99. Statistics used to analyze data was mean ($\bar{X}$) and standard deviation (S.D.). The data was then revised to be use as model of supervision and assessment of learning by the principles of knowledge management for schools under the primary educational service area office in the northeastern region.

The findings of the research were as follow :

1. A model of supervision and assessment of learning by the principles of knowledge management for schools under the primary educational service area office in the northeastern region consisted of 6 elements : 1) Principles and concepts 2)

Objectives 3) The essence of the model consisting supervision methods, task of supervision and assessment of learning and procedure supervision by the principles of knowledge management 4) Guidelines into practice 5) Supervisor, and 6) Evaluation. The model had the appropriateness of all components at the highest level. ($\bar{X}$ = 4.79)

2. The model of supervision and assessment of learning by the principles of knowledge management for schools under of the primary educational service area office in the northeastern region had the practical possibility of its components as a whole at a high level ($\bar{X}$ = 4.34)

Keywords : Development of Model, Supervision, Assessment of Learning, Knowledge Management

บทนำ

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ที่มีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัว และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความสุข ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 ที่กำหนดความมุ่งหมายและหลักการการจัดการศึกษาจะต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

ทั้งร่างกาย จิตใจสติปัญญาความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมในการดำรงชีวิต อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขโดยต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้ พัฒนาตนเองได้ และมีความสำคัญที่สุดส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาได้ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ เน้นความสำคัญทั้งด้านความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2547 : 5-14) และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ที่มุ่งเน้นให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ และการนำระบบและวิธีการบริหารจัดการแนวใหม่มาใช้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552 : 22-32) เพื่อให้การจัดการศึกษาสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมฐานความรู้ (Knowledge-Based Society) ทำให้คนมีการศึกษาดี ใฝ่ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมต่อเนื่องตลอดชีวิต

การจัดการศึกษาจึงต้องปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสภาพการณ์เปลี่ยนแปลงดังกล่าวซึ่งแนวโน้มของรูปแบบการจัดการศึกษายุคใหม่จึงมี 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) การพัฒนาสถานศึกษาให้สามารถบริหารจัดการอย่างเข้มแข็ง 2) สถานศึกษาจัดการศึกษาโดยเน้นการจัดการเรียนการสอนในสิ่งที่ปัญหา และ 3) การสร้างเครือข่ายมาช่วยสถานศึกษา ที่จะช่วยสถานศึกษาจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยที่ทุกฝ่ายได้รับประโยชน์ร่วมกัน (วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล, 2553 : 3-4) ดังนั้น การปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษา

ในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ จึงต้องพัฒนาให้มีความทันสมัยและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสม โดยเฉพาะการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการจัดการศึกษาอย่างไม่ได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพเท่าที่ควร กล่าวคือคุณภาพนักเรียนอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งจะเห็นได้จากผลการประเมินนักเรียนระหว่างชาติ (Programme for International Student Assessment, PISA) ที่ดำเนินการวัดคุณภาพการศึกษาของประเทศต่างๆ โดยองค์การความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organisation for Economic Co-operation and Development, OECD) ได้ทำการเปรียบเทียบความสามารถของนักเรียนในวิชาสำคัญๆ เช่น การอ่าน คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ โดยตั้งคำถามให้นักเรียนช่วงวัย 15 ปี ได้ประยุกต์ใช้ความรู้ในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ แก้ปัญหา มากกว่าเน้นการสอบเชิงจดจำเนื้อหาตามหลักสูตร พบว่าผลการทดสอบในปี ค.ศ. 2009 (พ.ศ.2552) นักเรียนไทยได้คะแนนเฉลี่ยและลำดับต่ำลงจากปี ค.ศ.2000 ทั้ง 3 วิชา ซึ่งได้คะแนนเฉลี่ยของแต่ละรายวิชาอยู่เพียง 417 - 421 คะแนน ในขณะที่นักเรียนในกลุ่มประเทศองค์การความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (รวมเกาหลีใต้) และจีน ฮองกง ไทเป ได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่า 500 คะแนน แต่นักเรียนไทยส่วนใหญ่มีสมรรถนะเพียงระดับ 1 และ 2 ซึ่งเป็นอันดับต่ำสุดเท่านั้น ซึ่งพบว่าปัจจัยที่สำคัญได้แก่ครูคุณภาพสูงซึ่งสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทในโรงเรียนชั้นพื้นฐานทั่วทั้งประเทศ มีการฝึกอบรมครูให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และมีการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีที่สุดแก่นักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง พัฒนา

โรงเรียนและนักเรียนที่เรียนซ้ำให้มีคุณภาพสูงใกล้เคียงกันให้มากที่สุด (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2555 : 43 - 46)

จากการศึกษาสภาวการณ์การศึกษาไทยปี 2550/2551 เกี่ยวกับปัญหาความเสมอภาคและคุณภาพของการศึกษาไทย พบว่า ระบบการนิเทศติดตามผล การเยี่ยมเยียนสถานศึกษาและการสร้างเครือข่ายการจัดการความรู้ระหว่างสถานศึกษาและครูเป็นปัจจัยที่สำคัญมากในพัฒนาการศึกษาเพราะกระบวนการ พัฒนาการศึกษาโดยใช้การนิเทศการศึกษา มีความสอดคล้องกับบริบทของสังคมไทยที่ “การแลกเปลี่ยนเรียนรู้” และ “สัมพันธภาพ” เป็นสิ่งสำคัญในระหว่างเพื่อนร่วมวิชาชีพ ดังนั้นการนิเทศการศึกษาจึงเป็นแนวทางสำคัญเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา แต่ในปัจจุบันพบปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อผลการเรียนรู้ของนักเรียน คือ การขาดระบบการจัดการและการนิเทศติดตามผลที่มีประสิทธิภาพ ระบบการนิเทศการศึกษาของไทยอ่อนแอ คุณภาพของศึกษานิเทศก์ด้อยลง ระบบพี่เลี้ยงครูและความพยายามสร้างเครือข่ายการจัดการความรู้ระหว่างกลุ่มครูในแต่ละพื้นที่ล้มเหลว (วิทยากร เชียงกูล, 2551: 91 - 94) โดยเฉพาะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษา ไม่ได้ดำเนินการนิเทศเพื่อเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพงานหรือการปฏิบัติงาน แต่จัดให้มีการนิเทศเพื่อเป็นหลักฐานในการดำเนินงานตามมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาที่กำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความรู้และสมรรถนะในการนิเทศการจัดการเรียนรู้เท่านั้น ดังนั้นการพัฒนางานวิชาการในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นผู้มีบทบาทหน้าที่ที่จะ

ต้องพัฒนา โดยให้ความสำคัญกับความรู้และนำ การจัดการความรู้มาใช้ประโยชน์เพื่อให้องค์กร สามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและ พัฒนานตนเองให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ได้ โดย เน้นให้บุคลากรสามารถทำงานครอบคลุมงานหลัก ทุกด้านและสามารถทำงานร่วมกันเป็นทีม ด้วย วิธีการบริหารจัดการความรู้ภายในองค์กรให้เป็น ระบบส่งเสริมให้บุคลากรเรียนรู้ได้จริงและต่อเนื่อง เพื่อให้องค์กรมีประสิทธิภาพ และอยู่รอดได้ในโลก ของการเปลี่ยนแปลง (สถาบันพัฒนาผู้บริหารการ ศึกษา, 2548 : 1) โดยการวัดและประเมินผลการ เรียนรู้มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญคือการนำข้อมูลการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ที่ได้ไปพัฒนาและตัดสินใจ ผลการเรียนให้แก่ักเรียนได้อย่างแท้จริงดังนั้น การนำหลักการจัดการความรู้มาใช้ จึงเป็นแนวทาง หนึ่งในการพัฒนาความรู้ให้มีคุณภาพในการปฏิบัติ งานทั้งความรู้ที่มีอยู่ภายนอกและภายในสถาน ศึกษา ทั้งความรู้ที่ฝังลึกอยู่ในตัวบุคคล ความรู้ที่ อยู่ในเอกสาร ตำรา รวมถึงความรู้ที่อยู่ในสื่อ และ เทคโนโลยีมาใช้ในเทศครูให้สามารถปฏิบัติกรวัด และประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องเป็นผู้นำการจัดการให้ความรู้กลายเป็น ปัญญา คือ การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อแก้ปัญหาหรือ พัฒนาการทำงาน เพื่อจะได้นำความรู้ที่ถูกต้องและ เหมาะสมกับยุคสมัยมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (บุญดี บุญญากิจและคณะ, 2548 : 13-15) เพื่อ เป็นแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนแก่ผู้บริหารในการ ดำเนินการนิเทศเพื่อให้ครูพัฒนาคุณภาพการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ได้อย่างเป็นรูปธรรม ทำให้ครูมีขวัญกำลังใจ มีความเชื่อมั่นในการปฏิบัติ งาน และสามารถดึงความรู้ ความสามารถที่มีอยู่ใน

ตัวครู ซึ่งเกิดจากประสบการณ์ของครูมาใช้ให้เกิด ประโยชน์ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้ มากที่สุด รวมทั้งการนิเทศควรมีลักษณะช่วยให้ครู ตระหนัก เข้าใจหลักการ ความจำเป็นของการวัด และประเมินผล สามารถนำผลการไปใช้ตัดสินใจ ในการพัฒนาการเรียนรู เกิดแนวทางในการปฏิบัติ ได้อย่างถูกต้อง ชัดเจนและมีความรู้สึกลดอดภัยใน การทำงาน

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบ การนิเทศการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยใช้ หลักการจัดการความรู้ สำหรับสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ที่สอดคล้องกับสภาวะการณ์ ปัจจุบัน เพื่อเป็นแบบแผนการปฏิบัติให้แก่ผู้บริหาร สถานศึกษาได้ยึดเป็นแนวทางในการนิเทศครู ให้ สามารถแก้ปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการ เรียนรู้ มีความรู้ ความเข้าใจ เจตคติ และมีความ สามารถในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ถูกต้อง ตามหลักการ ทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาอย่าง เต็มตามศักยภาพเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สามารถดำรง ชีวิตอยู่ในสังคมแห่งการเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างรูปแบบการนิเทศการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้หลักการจัดการความรู้ที่ มีความเหมาะสมสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ในการนำ รูปแบบการนิเทศการวัดและประเมินผลการเรียน รู้โดยใช้หลักการจัดการความรู้ไปปฏิบัติในสถาน

ศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศการวัดและประเมิน ผลการเรียนรู้โดยใช้หลักการจัดการความรู้สำหรับ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยผู้วิจัย ดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างร่างรูปแบบการนิเทศ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้หลักการ จัดการความรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจากการสังเคราะห์ผลการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การพัฒนารูปแบบ ทฤษฎีและหลักการสอนผู้ใหญ่ หลักการ ความมุ่ง หมายเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษา การ วัดและประเมินผลการเรียนรู้ และหลักการจัดการ ความรู้ เพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย และ สังเคราะห์ร่วมกับประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการนิเทศการศึกษาและการจัดการ ความรู้ เพื่อให้ได้ร่างรูปแบบ โดยดำเนินการ ดังนี้

1.1 การศึกษา สังเคราะห์เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎี หลักการและ แนวคิดเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ทางทฤษฎีที่จะนำมา เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ สังเคราะห์กำหนดเป็นก รอบแนวคิดการวิจัย

1.2 การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ได้แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษา ในงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้

หลักการจัดการความรู้ ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเลือก แบบเจาะจง

1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เพื่อเป็นกรอบให้ผู้ทรง คุณวุฒิให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการนิเทศภายในสถาน ศึกษา การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และหลัก การจัดการความรู้

1.4 นำผลการศึกษาเอกสารงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องและผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิมา วิเคราะห์เพื่อสังเคราะห์เป็นร่างรูปแบบการนิเทศ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้หลักการ จัดการความรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินความเหมาะสม ของรูปแบบการนิเทศการวัดและประเมินผลการ เรียนรู้โดยใช้หลักการจัดการความรู้สำหรับสถาน ศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากผู้ทรงคุณวุฒิ ในการประชุมกลุ่มสนทนา โดยเครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบที่มี ลักษณะเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับและวิเคราะห์ ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ โดยใช้ ค่าเฉลี่ย (Mean, $\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S.D.) แล้วพิจารณาคัด เลือกประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยการแปลผลความเหมาะสม ตั้งแต่ระดับ มาก ขึ้นไป ($\bar{X}$ = 3.50)

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบความเป็นไปได้ ในการนำรูปแบบการนิเทศการวัดและประเมินผล การเรียนรู้โดยใช้หลักการจัดการความรู้สำหรับสถาน ศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม

ศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือไปปฏิบัติในสถานศึกษา โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

3.1.1 ประชากรได้แก่ผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 12,548 คน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้จำนวน 375 คน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling (Fraenkel, Wallen, Hyun, 2012 : 97)

3.2 เครื่องมือการวิจัยได้แก่แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติในสถานศึกษามีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (Index of Item Objective Congruence, IOC) โดยคัดเลือกข้อที่มีดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8 – 1.00 และหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) โดยใช้สูตรครอนบาค (Cronbach อ้างถึงในธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2555 : 415-419) ได้แบบสอบถามที่ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.99

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำแบบสอบถามที่มีความเชื่อมั่นไปสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 375 คน เพื่อสอบถามความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติในสถานศึกษา ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 288 ฉบับ คิดเป็น

ร้อยละ 76.80

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งการวิเคราะห์หาค่าความเป็นไปได้ของรูปแบบจากข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยการแปลผลของความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติในสถานศึกษา ตั้งแต่ระดับ มาก ขึ้นไป (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2555 : 75)

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean, $\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S.D.) ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (Index of Item Objective Congruence, IOC) และสถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) โดยใช้สูตรครอนบาค (Cronbach)

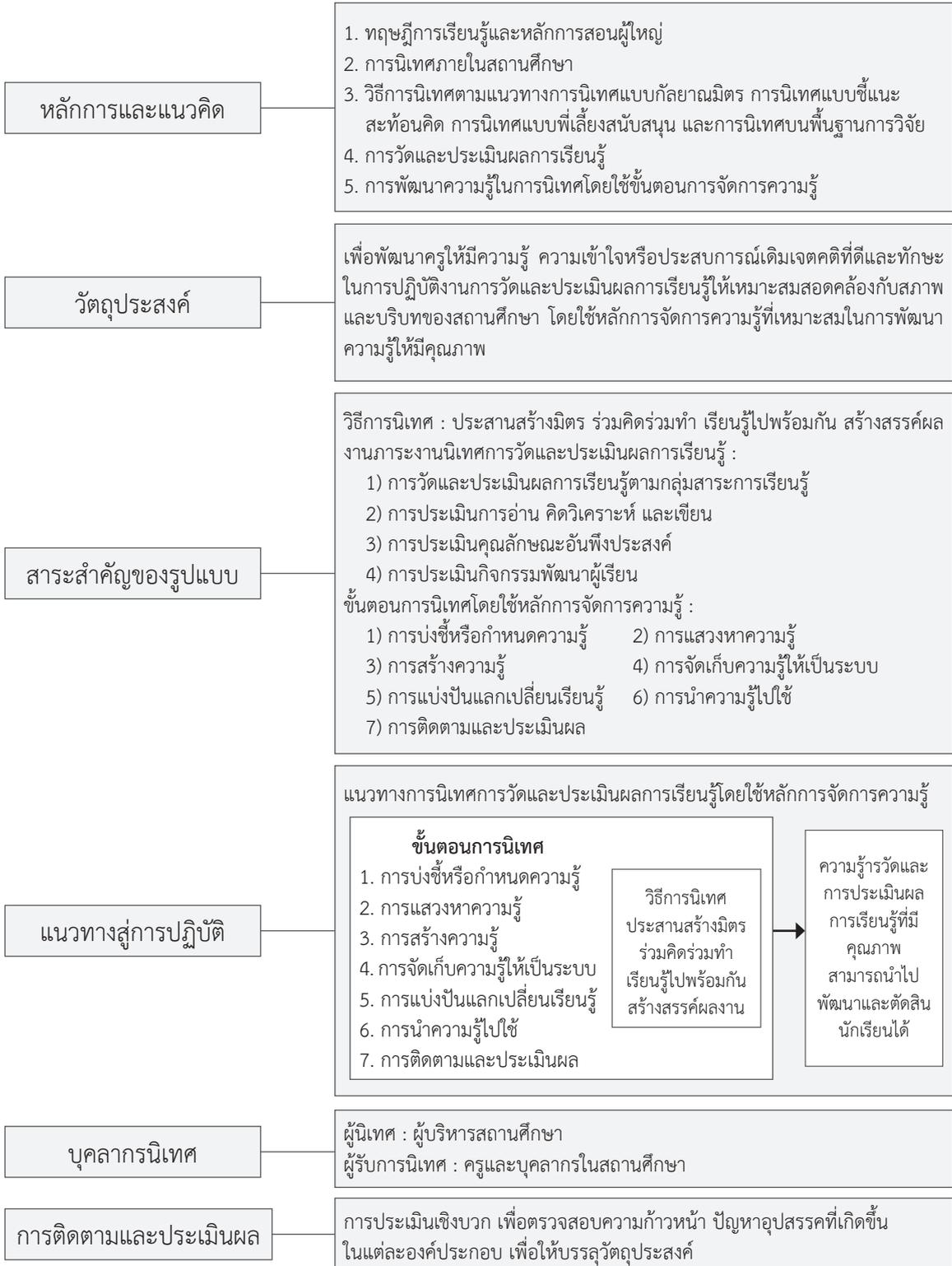
ผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้หลักการจัดการความรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. รูปแบบการนิเทศการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้หลักการจัดการความรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการนิเทศ การจัดการความรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและการจัดกลุ่ม

สนทนาผู้ทรงคุณวุฒิ ได้องค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการและแนวคิด 2) วัตถุประสงค์ 3) สาระสำคัญของรูปแบบ ประกอบด้วย วิธีการนิเทศ ภาระงานนิเทศการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ขั้นตอนการนิเทศโดยใช้ หลักการจัดการความรู้ 4) แนวทางสู่การปฏิบัติ 5) บุคลากรนิเทศ 6) การประเมินผล ซึ่งรูปแบบที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมทุกองค์ประกอบ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่มีความเหมาะสมเรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ บุคลากรนิเทศ สาระสำคัญของรูปแบบ แนวทางสู่การปฏิบัติ หลักการ และแนวคิด การประเมินผล และวัตถุประสงค์ ตามลำดับ

2. รูปแบบการนิเทศการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้หลักการจัดการความรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติในสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาได้พิจารณาองค์ประกอบทุกองค์ประกอบของรูปแบบที่นำไปปฏิบัติได้จริงโดยภาพรวมทุกองค์ประกอบมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติในสถานศึกษาค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ หลักการและแนวคิด วัตถุประสงค์ การประเมินผล บุคลากรนิเทศ สาระสำคัญของรูปแบบ และแนวทางสู่การปฏิบัติ ตามลำดับ

ภาพที่ 1 รูปแบบการนิเทศการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้หลักการจัดการความรู้ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

อภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยที่ได้รูปแบบการนิเทศการวัดและประเมินผลการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาที่มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ในประเด็นที่สำคัญและข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย ดังนี้

1. การสร้างรูปแบบการนิเทศการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้หลักการจัดการความรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นรูปแบบที่มีความเหมาะสมในทุกองค์ประกอบ เนื่องจากผู้วิจัยยึดกรอบแนวคิดการสร้างรูปแบบการนิเทศโดยใช้วงจรเดมมิง ประกอบด้วย การวางแผน การลงมือปฏิบัติ การตรวจสอบ และการปรับปรุงการทำงาน มีการสร้างรูปแบบโดยการศึกษาทฤษฎีหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ การนิเทศภายในสถานศึกษา การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการจัดการความรู้ แล้วนำไปสังเคราะห์ร่วมกับผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้ได้องค์ประกอบรูปแบบการนิเทศ แล้วนำรูปแบบไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิในการประชุมกลุ่มสนทนาได้พิจารณา และให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข ซึ่งผู้วิจัยให้ความสำคัญและดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยและพัฒนาอย่างเคร่งครัด จึงสามารถอภิปรายผลได้ เนื่องจาก

1.1 รูปแบบการนิเทศที่สร้างขึ้นมีความสอดคล้องกับความต้องการแก้ปัญหาในภาระงานนิเทศการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องการรูปแบบหรือแนวทางการนิเทศที่ชัดเจนสามารถปฏิบัติได้ ซึ่งรูปแบบการนิเทศที่สร้างขึ้นสอดคล้องกับงานวิจัย วรรณพร สุขอนันต์

(2550), สุภาภรณ์ กิตติรัชดานนท์ (2551) อุดลย์ วงศ์ก้อม (2552) และเกรียงศักดิ์ สังข์ชัย (2552) ที่ได้สร้างรูปแบบการนิเทศขึ้นเพื่อแก้ปัญหาให้ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศมีแนวทางการนิเทศที่ชัดเจน เพราะการนิเทศเป็นปัจจัยสำคัญและมีความจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะการนิเทศภายในสถานศึกษา ซึ่งดำเนินการนิเทศโดยผู้บริหารสถานศึกษาที่จำเป็นต้องมีแนวทางที่ชัดเจนสามารถปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม และสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้ตามมาตรฐานด้านความรู้และประสบการณ์วิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา

1.2 รูปแบบการนิเทศที่สร้างขึ้นได้ประยุกต์ทฤษฎีการเรียนรู้ หลักการสอนผู้ใหญ่มาใช้เพื่อสร้างเป็นรูปแบบการนิเทศตามความต้องการของผู้รับการนิเทศ โดยเฉพาะวิธีการนิเทศที่มีลักษณะการดำเนินการแบบเป็นวงจรตั้งแต่การประสานสร้างมิตร ร่วมคิดร่วมทำ เรียนรู้ไปพร้อมกัน สร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งเป็นองค์ประกอบย่อยในสาระสำคัญของรูปแบบได้ประยุกต์แนวคิดของ โคลป์ (Kolb, 1984 อ้างถึงใน เกษภูพานน้อย และคณะ, 2553) โนวัล (Knowles, 1954 อ้างถึงใน สุวัฒน์ วัฒนวงศ์, 2545) และ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2545) ที่เน้นการสร้างบรรยากาศที่ดีและเหมาะสมกับความต้องการของบุคคล และความแตกต่างระหว่างบุคคล มีการร่วมคิดร่วมทำ โดยผู้นิเทศคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือแก่ผู้รับการนิเทศ เป็นการกระตุ้นให้ครูแสดงความรู้ ความสามารถตามประสบการณ์ที่มีอยู่ เพื่อให้ผู้นิเทศได้ให้คำชี้แนะหรือสอนงานได้อย่างถูกต้องตามความต้องการ โดยยึดหลักว่าไม่มีใครรู้มากกว่าใคร เกิดการเรียนรู้และคิดสร้างสรรค์งานให้มี

คุณภาพยิ่งขึ้น

1.3 รูปแบบการนิเทศที่สร้างขึ้นสามารถแก้ปัญหาในภาระงานนิเทศการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการดำเนินการเพื่อพัฒนาครูให้มีความสามารถในการปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ครอบคลุมองค์ประกอบของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งกริชสมน รัตนโฆษา (2551) ได้เสนอแนะให้ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการนิเทศ ติดตามการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ควรจัดให้มีการประเมินและกำหนดหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผลอย่างหลากหลายและชัดเจน ผู้วิจัยมีความเห็นสอดคล้องกับแนวคิดดังกล่าวจึงสร้างรูปแบบการนิเทศที่มีลักษณะแก้ปัญหาของผู้รับการนิเทศในด้านการไม่ให้ความร่วมมือ เพราะขาดความไว้วางใจและไม่ยอมรับไม่เชื่อมั่นว่าผู้นิเทศมีความรู้จริงเพราะผู้นิเทศไม่ได้ร่วมลงมือปฏิบัติ ไม่เกิดการเรียนรู้ ใช้การลอกเลียนแบบผู้อื่นเพื่อสร้างงานเท่านั้น และไม่เห็นความสำคัญในการคิดสร้างสรรค์ผลงานเพื่อแก้ปัญหา โดยเฉพาะในสภาพบริบทของสถานศึกษาที่อยู่ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมที่ใช้ความรู้เป็นฐานการพัฒนา

1.4 การนิเทศโดยใช้หลักการจัดการความรู้ทำให้ครูมั่นใจว่าการปฏิบัติงานจะมีประสิทธิภาพอย่างแน่นอน เพราะเป็นการดำเนินงานบนพื้นฐานความรู้ที่มีคุณภาพ โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากหลักการทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดการความรู้ ซึ่ง วิจารณ์ พานิช (2547) ที่เห็นว่าการจัดการความรู้เป็นกระบวนการทำให้ข้อมูลเกิดความหมายกลายเป็นสารสนเทศ

แล้วพัฒนาสู่ความรู้เพิ่มมูลค่าความรู้ให้ก้าวหน้าอย่างเป็นพลวัต ซึ่งผู้วิจัยได้นำหลักการจัดการความรู้มาใช้เป็นขั้นตอนการนิเทศทำให้การดำเนินการพัฒนาความรู้จากความรู้ที่มีอยู่มากมาย ทั้งมีคุณภาพและไม่มีคุณภาพ มาจัดการทำให้เป็นความรู้ที่มีคุณภาพ นอกจากจะได้ความรู้ที่มีคุณภาพในการปฏิบัติงานแล้ว ยังทำให้บุคลากรทุกฝ่ายมีความรู้สึกที่ดีต่อกัน ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และยอมรับความคิดเห็นที่หลากหลาย ไม่ยึดมั่นในประสบการณ์หรือความเชื่อเดิมของตนเกิดการเรียนรู้จากการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ด้วยการสะท้อนประสบการณ์ซึ่งกันและกันทำให้เกิดความรู้ใหม่ที่เหมาะสม ทำให้เป็นสถานศึกษาแห่งการเรียนรู้ที่มีวัฒนธรรมการทำงานที่มีคุณภาพอย่างยั่งยืน

2. รูปแบบการนิเทศการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้หลักการจัดการความรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นรูปแบบที่มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับ มาก ทุกองค์ประกอบ ซึ่งผู้วิจัยจะนำประเด็นสำคัญของผลการวิจัยรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด มาอภิปรายผล ดังนี้

2.1 การนิเทศแบบกัลยาณมิตรช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีสอดคล้องกับสังคมไทยเนื่องจากในสภาพสังคมไทยเป็นสังคมที่เน้นสัมพันธภาพและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมทางด้านจิตใจที่จะยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันพร้อมทั้งร่วมมือกันพัฒนางานให้เป็นไปได้ในทิศทางที่ถูกต้องตรงกัน โดยนำไปปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงาน

เลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) ซึ่งการพัฒนาโดยใช้การนิเทศภายในสถานศึกษาจึงให้ความสำคัญการนิเทศที่มีลักษณะการประสานงานด้วยการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี เพื่อให้ได้ข้อมูลและความรู้ที่ถูกต้องและสอดคล้องกับความจำเป็นในการพัฒนา มีการสร้างเครือข่ายการศึกษาทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ให้เป็นระบบมากขึ้น มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ทักษะ นวัตกรรมด้านต่างๆ รวมทั้งการส่งเสริม สนับสนุนเพื่อนร่วมงาน หรือครูที่มีประสบการณ์ ครูต้นแบบ และครูพี่เลี้ยงให้มีส่วนสำคัญในการช่วยเหลือครูให้ปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

2.2 การดำเนินการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ต้องใช้วิธีการและเครื่องมือที่มีคุณภาพ เนื่องจากการวัดและประเมินผลมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาและตัดสินนักเรียนให้ถูกต้องตรงตามศักยภาพของนักเรียน จึงจำเป็นต้องใช้ความรู้ในการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง เพื่อให้ได้ข้อมูล ความรู้สำหรับการพัฒนานักเรียนอย่างแท้จริงโดยผู้บริหารสถานศึกษา และครู จะต้องดำเนินการนิเทศร่วมกันเพื่อค้นหาจุดแข็ง (Strength) จุดอ่อน (Weakness) เพื่อเสริมจุดแข็งและลดจุดอ่อนทำให้การปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ

2.3 การสร้างเจตคติที่ดีต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้แก่ครูโดยอาศัยการประสานสร้างมิตรที่ดี เนื่องจากรูปแบบได้สร้างขึ้นจากการศึกษาปัญหาด้านความต้องการที่จะได้รับการนิเทศที่เหมาะสมโดยเฉพาะการแก้ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ยังไม่เข้มแข็ง ขาดความต่อเนื่องและไม่เป็นระบบ ผู้วิจัยจึงสร้างรูปแบบการนิเทศขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ที่นอกจากจะให้ความสำคัญทั้งทางด้านความรู้ ความสามารถ แล้วยังให้ความสำคัญด้าน

เจตคติด้วยเช่นกัน ซึ่งการนิเทศจึงอาศัยการประสานสร้างมิตรที่ดี เพื่อให้เกิดความไว้วางใจ ยอมรับและร่วมมือกันในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาด้วยความเต็มใจ ไม่มีการขึ้นหรือบังคับ

2.4 การใช้หลักการจัดการความรู้ที่เหมาะสมในการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของสถานศึกษาให้มีคุณภาพ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้ใช้รูปแบบการนิเทศนี้มีความต้องการที่จะได้รูปแบบที่สร้างความเชื่อมั่นว่าได้ความรู้ที่ถูกต้อง ทันสมัยและเหมาะสมในการนำไปใช้เพื่อพัฒนาครู ผู้วิจัยจึงได้สังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการความรู้มาใช้ เพราะการพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจ เจตคติและทักษะการปฏิบัติงานเป็นการร่วมมือกันเพื่อสร้างองค์ความรู้ที่ถูกต้องและเหมาะสมกับการใช้พัฒนา งาน สอดคล้องกับแนวคิดของ พรพิมล ทรรษาภิรมย์โชค (2550) ที่สร้างขั้นตอนการจัดการความรู้ที่เหมาะสมกับหน่วยงานภาครัฐเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐนำไปใช้พัฒนาความรู้ เพื่อให้ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศมีความรู้ที่ทันสมัย มีคุณภาพในการปฏิบัติงาน สามารถปรับเปลี่ยนได้ตลอดเวลาและยืดหยุ่นตามสภาพบริบทของสถานศึกษา ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม

2.5 การประสานงานในลักษณะของการเป็นมิตรที่ดีต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนางาน การร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหา และการระดมความคิดแก้ปัญหาร่วมกัน เป็นประเด็นที่มีระดับความเป็นไปได้มากที่สุด เนื่องจากการดำเนินการนิเทศทั้งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศจะต้องใช้การประสานสัมพันธ์ในลักษณะของความเป็นมิตรที่ดี เพื่อให้เกิดการยอมรับ เปิดใจที่จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนา

งาน มีการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ปัญห และการระดมความคิดแก้ปัญหาร่วมกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยครั้งนี้ที่ใช้วิธีการนิเทศแบบประสานสร้างมิตร ร่วมคิดร่วมทำ เรียนรู้ไปพร้อมกัน สร้างสรรค์ผลงาน และสอดคล้องกับ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2545) ที่กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ที่ควรพิจารณาและให้ความสำคัญกับบรรยากาศ การเรียนรู้ ความรู้เดิมและประสบการณ์อันมีคุณค่า การให้ความสำคัญกับปัญหาที่สอดคล้องกับความจริงและนำการเรียนรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหา ผู้นิเทศใช้กระบวนการร่วมกันในการกำหนดวัตถุประสงค์ การดำเนินงาน ส่งเสริมการใช้ประสบการณ์ของครู เป็นแหล่งความรู้ และผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้ นิเทศช่วยให้ครูประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่ให้สัมพันธ์กับ ประสบการณ์เดิม สร้างแนวทางหรือผลงาน ทำให้ การเรียนรู้มีความหมายผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นผู้ นิเทศที่มีความสำคัญ โดยเฉพาะเป็นผู้ที่มีบทบาทใน การเป็นผู้อำนวยการให้การนิเทศประสบผลสำเร็จ สามารถพัฒนาครูได้ตามวัตถุประสงค์

2.6 การประเมินความถูกต้องตามหลัก การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความ รู้ ความเข้าใจ เจตคติและทักษะการปฏิบัติอย่างมี ประสิทธิภาพเนื่องจากการประเมินผลเป็นการได้ รับคำตอบว่าควรมีการปรับปรุงในองค์ประกอบใด บ้างให้ถูกต้องเพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ เจตคติ และทักษะการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพเป็นการ สร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้บริหารสถานศึกษาว่ารูปแบบ สามารถพัฒนาคุณภาพงานการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ได้จริง ซึ่งวัชรา เล่าเรียนดี (2552) กล่าว ถึงลักษณะการนิเทศในปัจจุบันที่สำคัญจะต้องมี การประเมินผลการสอนและผลการปฏิบัติงานของ ครู มีการประชุมปรึกษาหารือระหว่างผู้บริหารและ

ครูอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ โดยเน้นผลในการนำไป พัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพการจัดการศึกษาของ ไทยในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สถานศึกษาควรนำรูปแบบการ นิเทศการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้หลัก การจัดการความรู้ไปปฏิบัติในสถานศึกษาเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพการปฏิบัติการวัดและประเมินผลการ เรียนรู้ในสถานศึกษา

1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ ศึกษาควรกำหนดนโยบายในการนำรูปแบบการ นิเทศการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้หลัก การจัดการความรู้ไปใช้ในสถานศึกษาให้ชัดเจน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับภาควิชาวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยด้านประสิทธิภาพ และประสิทธิผลโดยทดลองใช้รูปแบบการนิเทศการ วัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้หลักการจัดการ ความรู้สำหรับสถานศึกษา โดยศึกษาประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานของครูและคุณภาพนักเรียน

2.2 ควรศึกษารูปแบบการนิเทศโดยใช้ หลักการอื่นๆ เช่น การใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอ เพียง การใช้หลักธรรมทางพุทธศาสนา

2.3 ควรศึกษารูปแบบการนิเทศในภาระ งานอื่นๆ เช่น การนิเทศการจัดการเรียนรู้ การนิเทศ งานหลักสูตร การนิเทศรายกลุ่มสาระการเรียนรู้

2.4 ควรมีการศึกษารูปแบบการนิเทศ กับสถานศึกษาในสังกัดอื่นๆ เช่น สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

เอกสารอ้างอิง

- กรีชมน รัตนโฆษา . (2551). การบริหารงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิต
(การบริหารการศึกษา) บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- เกรียงศักดิ์ สังข์ชัย. (2552). พัฒนารูปแบบการนิเทศการสอนครูวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาศักยภาพ
นักเรียนที่มีแนวความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
(การบริหารการศึกษา) นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เจษฎา นกน้อย และคณะ. (2553). นานาทรรศนะการจัดการความรู้และการสร้างองค์การแห่งการ
เรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2555). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS . พิมพ์
ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ ฯ : ห้างหุ้นส่วนสามัญปิซิเนสอาร์แอนด์ดี.
- บุญดี บุญญากิจ และคณะ. (2548). การจัดการความรู้ : จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ ฯ : จีรวัฒน์ เอ็กซ์เพรส.
- พรพิมล ธรรมชาติโยชค. (2550). การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้สำหรับหน่วยงานภาครัฐ.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (เทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา) กรุงเทพฯ ฯ :
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณพร สุขอนันต์. (2550). รูปแบบการนิเทศภายในสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก. วิทยานิพนธ์
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (บริหารการศึกษา) นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัชรา เล่าเรียนดี. (2552). นิเทศการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 4. นครปฐม : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- วิจารณ์ พานิช. (2547). สถานศึกษากับการจัดการความรู้เพื่อสังคม. กรุงเทพฯ ฯ : บริษัทพิมพ์ดี จำกัด.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุฒ พัฒนา. (2553). จากหลักสูตรแกนกลางสู่หลักสูตรสถานศึกษา :
กระบวนการค้นคว้าใหม่การพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ ฯ : จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.
- วิทยากร เชียงกุล. (2551). สภาวะการศึกษาไทย ปี 2552/2551 ปัญหาความเสมอภาคและคุณภาพ
ของการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ ฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
- สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา. (2548). การจัดการความรู้ในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : ครูสภาลาดพร้าว.
- สุภาภรณ์ กิตติรัชดานนท์. (2551). การพัฒนารูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนการสอนใน
สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต (การบริหาร
การศึกษา). พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2545). จิตวิทยาเพื่อการฝึกอบรมผู้ใหญ่. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ ฯ : เอ็กซ์เปอร์เน็ท.

- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2547). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545**. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2552). **สารานุกรมวิชาชีพครูเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวหนึ่งในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา**. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). **ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.๒๕๕๒ – ๒๕๖๑)**. กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟิค จำกัด.
- _____. (2555). รายงาน เรื่อง **สภาวะการศึกษาไทยปี 2552-2553 “จะปฏิรูปการศึกษาให้เกิดผลจริงได้อย่างไร”**. กรุงเทพฯ ฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี.ที.ซี คอมมิวนิเคชั่น.
- อดุลย์ วงศ์ก้อม. (2552). **รูปแบบการนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา**. วิทยานิพนธ์ ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (บริหารการศึกษา) นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Fraenkel, Jack R., Wallen, Norman E., Hyun, Helen H. (2012). **How to Design and Evaluate Research in Education**. New York : McGraw-Hill.
- Krejcie, Robert V. and Morgan, Daryle W. (1970). “Detering Sample Size Research Activities”, in **Educational and Psychological Measurement**. 1970 (30) : 607-610.